

nové město

10/2021 - ROČNÍK 30 (24)

www.novemesto.cz

6/ Člověk v dnešní době: Karel Kavička

8/ S psychoterapeutem Salvatorem Ventrigliou o odpuštění

18/ „Much in one“ - o Štěpánu Filčíkovi

Foto: I. Bužková, Člověk a Víra

Milí čtenáři,
přejeme Vám krásné prožití vánočních svátků.
Ať Dítě, které se nám darovalo, naplní Vaše
srdce láskou, světlem a pokojem.

Redakce a redakční rada časopisu

Předplaťte si časopis NOVÉ MĚSTO na rok 2022
nebo ho darujte svým blízkým!
ROČNÍ PŘEDPLATNÉ 600 Kč.
Předplatné do zahraničí: 2100 Kč.

Napište na: novmesto-casopis.adm@volny.cz.

■ Pošleme vám platební údaje.

■ Přispějte 600 Kč.

■ Časopis zašleme na určenou adresu.

Jsme velmi vděční i za každý finanční dar, protože
bez darů se Nové město neobejde.

Č. ú. **6043141003, kód banky: 2700**

Váš **variabilní symbol** je uveden na obalu časopisu.

UniCredit Bank, Czech Republic, a. s.

IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003

Swift: BACXCZPP

Informace k předplatnému:

Tel: 733 798 155

e-mail: novmesto-casopis.adm@volny.cz

Adresa redakce:

Nové město – časopis

Havlíčková 151/55, 602 00 Brno

Tel: 721 630 119, e-mail: novmesto@volny.cz

nové město

Časopis Hnutí fokoláře – 10/2021, vychází 10x ročně, ročník 30 (24) – 30. ročník od vzniku československé verze, 24. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dílo Mariino (Hnutí Focolare) – ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 - Vínohrad, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulinky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 600 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonný redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativní redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Ing. Milena Honetschlagerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Veronika Matiašková, Mgr. Zdeňka Růžicková, PhDr. Drahomíra Šyrůčková ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 - Stodůlky ■ ISSN 1212 – 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka – Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové mesto zasílejte na adresu: Nové mesto Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Ivana Bužková, Člověk a Víra

OBSAH

Mohlo by vás zajímat

- 3/ Výstava o Václavu Havlovi
Spolu na cestě
Jaký smysl má odpuštění v našem životě?
Deník ze života s Alzheimerem

Ohlédnutí

- 4/ Život svaté Ludmily jako výzva
pro naše rodiny
5/ Důvěryhodnost médií

Člověk v dnešní době

- 6/ Vzdělání patří mezi důležité stránky života
(Karel Kavička)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Odpustit neznamená zapomenout,
protože tím bychom popřeli svůj životní příběh
10/ Lásko! Příběh jednoho manželství

Posezení s modelem

- 11/ Naplno, ale s lehkostí
(Rozhovor s Františkem Benešem)

Slovo života na ledě

- 12/ „Uviděli jsme jeho hvězdu na východě,
a proto jsme se mu přišli poklonit.“
(Mt 2,2)

Život ze Slova

- 13/ Proměna
Přípravný kurz

Duchovní inspirace

- 14/ Základní body kolektivní spirituality

Z Hnutí fokoláře

Návrat ke kořenům

- 15/ Temnota s paprsky světla:
Chiara před Svatým oficiem

Z Hnutí fokoláře

Ze života gen

- 17/ Chiara Luce v mém životě

Z Hnutí fokoláře

- 18/ „Much in One“ (Štěpán Filčík)

Komiks

- 21/ Jedeme!

(Za)myšlenka

- 22/ Půlnoční a milosrdenství

- 23/ Malovaná křížovka
Pipo a Tipo

Výstava o Václavu Havlovi

V Galerii 1 bude u příležitosti 10. výročí úmrtí Václava Havla k vidění výstava fotografií s podtitulem „Václav Havel - občan, disident a prezident, kterého si vážil celý svět“.

Vystavené fotografie pocházejí z dílny Alana Pajera, fotografa, který se mimo jiné aktivně účastnil revolučních událostí listopadu 1989. Po převratu se pak

stal „dvorním“ fotografem prezidentské kanceláře, který doprovázel Václava Havla při řadě státnických návštěv na domácí půdě i v zahraničí a také při jiných významných setkáních a událostech. Měl tak příležitost zachytit mnohdy jedinečné okamžiky a hodně těchto snímků je již téměř legendárních.

Přijďte si připomenout výjimečnou osobnost státníka, jehož morální odkaz

je pro dnešní společnost stejně, ne-li více, aktuální a platný, jako byl v době jeho aktivního působení.

Galerie 1 je výstavním prostorem Městské části Praha 1 a nachází se ve Štěpánské ulici poblíž Václavského náměstí. Výstava potrvá od začátku prosince 2021 až do konce ledna příštího roku.

Marie Honetschlägerová

Spolu na cestě

Ve dnech 4. až 6. února 2022 se v Centru Mariapoli v Praze uskuteční víkend pro manžele se vzácnými hosty, italskými přednášejícími, Ritou a Salvatorem Ventrigliovými.

Před dvěma lety jsme se podobného setkání zúčastnili ve slovenském Rodinkově a byl to pro nás velmi vzácný čas, kdy jsme se mohli více věnovat, jak říkají Ventrigliovi, „našemu prvnímu dítěti“, tedy manželskému vztahu. Program víkendu se zaměřuje na komunikaci v manželství, vzájemné naslouchání a pochopení jedinečnosti každého člověka. Výjimečné na tomto pozvání je, že se takové setkání uskuteční poprvé v České republice a v přítomnosti zkušených

manželů Ventrigliových. Tento manželský pár už roky doprovází a formuje rodiny v mnoha zemích a pomáhá manželům v těžkostech. Oba jsou navíc odborníci, Rita sexuoložka a Salvatore psychoterapeut a sami prošli vážnou manželskou krizí. Víkend nazvaný Spolu na cestě doporučujeme všem manželským párům každého věku.

Pro více informací sledujte web focolare.cz.

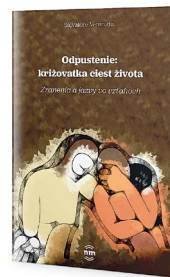
Magdalena a Kornel Broschovi

Jaký smysl má odpuštění v našem životě?

Z jakého důvodu odpouštět? Jakým způsobem? To jsou otázky, nad kterými uvažuje autor Salvatore Ventriglia ve slovensky psané knize *Odpustenie: križovatka ciest života*.

Vítám tuto útlu knížku, která může být v procesu odpuštění majákem pro jednotlivce, manžele nebo inspirací

pro terapeutů. Často se zraňujeme, ne s cílem ublížit si, ale kvůli svým rozdílům či nevědomosti. Proto se ve vztazích nemůžeme aspoň trochu nezranit. Zapůsobila na mě paralela s technikou japonských mistrů Kintsugi, ve které se rozbitá keramika opravuje zlatem. Pokud se rozhodneme odpustit křivdy, může vzniknout umělecké dílo,

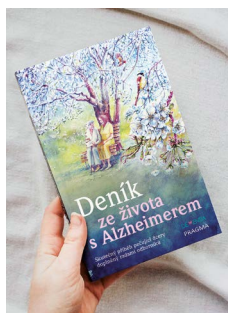
kde okraje střepů bude zdobit tenká zlatá „nit“. Knihu vydalo slovenské vydavatelství Nové mesto v roce 2021.

Františka Diblíková

Kniha s pomocí pro všechny, kteří doma pečují o své nemocné

Rád bych vám doporučil jednu zajímavou knihu, která může být pomocí při náročné péči o své blízké.

Knížka „Deník ze života s Alzheimerem“ je podle mě inspirativní ze dvou důvodů. Jednak přináší zajímavý, emocionální a strhující příběh dcery, která se stará řadu let o svoji maminku nemocnou Alzheimerovou chorobou. Jednotlivé kapitoly deníkového zápisu jsou navíc doplněny komentáři patnácti odborníků (lékaři, psychologové, sociální pracov-

níci atd.), kteří reagují na témata v knize a přinášejí konkrétní rady, jak mají lidé v podobných situacích jednat.

Kniha tak otvírá širokou paletu témat,

která lidé pečující o své dlouhodobě nemocné řeší – správné nastavení léčby, práce s nemocným v jeho fyzic-

kých i psychických těžkostech, finanční a právní témata, přijetí ze strany rodiny, riziko vlastního vyhoření...

Deník ze života s Alzheimerem tak může být unikátní „kuchařkou“ pro všechny „pečující“. Chce jim vnuknout naději do jejich služby i přinést řadu užitečných rad, jak starost o svoje těžce nemocné blízké zvládnout.

Knihu si můžete koupit za 275 Kč na webu www.dementia.cz nebo v knihkupectvích Luxor.

Vojtěch Jurásek

Život svaté Ludmily jako výzva pro naše rodiny

ZAMYŠLENÍ

VÍCEGENERAČNÍ RODINA - SDÍLENÍ, DÁVÁNÍ A PŘIJÍMÁNÍ JAKO ZDROJ STABILITY

Životní zkušenosti a psychologické a sociologické výzkumy ukazují, že v běžném životě rodin je velkým vkladem, můžeme-li rodinný systém fungovat jako třígenerační rodina. Jejím základem jsou matka a otec, skrze něž přicházejí do rodiny děti. K této jádrové jednotce patří rovněž prarodiče. Velice důležité je, aby tyto tři složky systému byly na jedné straně dostatečně autonomní, na druhé straně však kooperující tak, aby si navzájem mohly poskytnout podporu a pomoc.

Prarodiče zpravidla mají co nabídnout rodičům dětí i svým vnoučatům. Bývají přece jen zkušenější a životem oštrilejší. Své zkušenosti by měli dávat k dispozici, nikoli je vnučovat. V době, kdy děti bývají malé, jsou prarodiče obvykle v plné síle a mohou svou pomoc nabídnout. Pokud pak po letech zeslábnou, bývají už děti odrostlejší. I oni se pak mohou a mají podílet na podpoře starších generací. Podmínkou tu je nejen sdílení radostí, starostí a dober, ale také dostatek nezávislosti a intimity pro každou ze složek systému: rodiče, děti i prarodiče. V transgeneračním přesahu si tak navzájem sdílíme, dáváme a přijímáme ve vzájemném obohacování to pozitivní, čím disponujeme, i to, čeho se nám nedostává. Vzniká tak větší, bohatší a stabilnější rodinný systém, než představuje jeho každý segment sám o sobě. Právě takto zásadním způsobem v situaci, která nastala, nahradila kněžna Ludmila péči zemřelého otce a nepřítomné matky.

Každá ze tří generací v rodině má své potřeby a je svým způsobem zranitelná. Ve výrazné míře to platí zejména o generaci prarodičů, jejíž součástí jsou dnes často i rodiče prarodičů. Život starších lidí nám pomáhá osvětlovat stupnici křes-

tanských hodnot. Ukazuje souvislost generací a obdivuhodně dokazuje vzájemnou závislost v Božím lidu. Starší mají nadto často charisma překlenout přehradu mezi generacemi dříve, než vyvstanou. Kolik dětí nalezlo porozumění a lásku v očích starších lidí, v jejich slovech a něžnostech! A kolik starších lidí ze srdce souhlasí s inspirovanými slovy Bible: „Korunou starců jsou děti jejich dětí.“ (Př 17,6)

Je dobře známo, že podobně jako kněžna Ludmila i mnozí prarodiče přebírají výchovu dětí, pokud ji rodiče nemohou či nechtějí zvládnout. Tři čtvrtiny dětí v dlouhodobé pěstounské péči jsou ve výchově svých příbuzných, většina z nich pak v péči prarodičů, kteří tak mnohdy pro svá vnoučata představují záchranu. Hodí se tu připomenout také zjištění Matějčkova (Matějček-Dytrych, 1997, str. 50), podle nichž 9 % dětí uvádí, že nejvýznamnější osobou jejich života je babička a ve 4 % dědeček.¹

VNÍMAVOST A PŘÍPRAVENOST POMOCI ZRANITELNÝM OSOBÁM V RODINĚ

Každá doba se svými nároky přináší doklady toho, že prarodiče jsou cennou složkou rodiny i celé společnosti. O to víc

Svatá Ludmila s vnukem Václavem (A. M. Kroupa)

jsme si to uvědomili v době koronavirové pandemie. Není divu, že právě v čase pandemie, v letošním roce, jsme z podnětu papeže Františka v rámci Roku rodiny poprvé slavili Světový den prarodičů a seniorů. František ve svém poselství k tomuto dni zdůraznil, že smyslem tohoto dne je vyjádřit blízkost a lásku lidského společenství k nejstarší generaci. Právě v době zkoušek, jimž je vystavena v důsledku pandemie, bychom měli být anděly, kteří

těší osamělé. Tito andělé mohou mít někdy tvář vnoučat, jindy dlouholetých přátel nebo těch, které jsme poznali v těžkých chvílích.

ÚKOL PRO NÁS

Svaté Ludmile nebylo bohužel dopřáno životní úkol babičky završit. Toto nedokončené a v jistém smyslu trvajícím poslání může i pro nás být výzvou a pozváním, abychom v předávání štafety života z generace na generaci pamatovali na to, že toto sdílení a předávání životního poznání a zkušeností se má dít ve vyváženosti mezi uchováváním toho dobrého z odkazu předešlých generací a odvahou a aktivním i tvořivým úsilím generace současné. V převážně spolupracujícím jiskření a vzájemném obohacování se rodí budoucnost, kterou připravujeme pro ty, kdo přicházejí.

Jaroslav Šturma

(Shrnutí přednášky připravené pro konferenci na téma „Ludmila jako most mezi staletími a generacemi“, která proběhla 14. září v Senátu Parlamentu ČR)

1. Matějček, Z. - Dytrych, Z.: Radosti a strasti prarodičů, aneb když máme vnoučata. Grada, Praha 1997

Svatá Ludmila (Josef Hellich)

Zleva moderátor listopadové konference Člověk a média David Smoljak, přednášející Nora Fridrichová (novinářka České televize), Josef Šlerka (analytik dat sociálních sítí) a Karel Paták (blogger).

Důvěryhodnost médií

ZAMYŠLENÍ

Jednou z charakteristik lidské bytosti je neustálé hledání. Snaží se ve složitém světě zorientovat, a proto potřebuje důvěryhodné informace. Jejich důležitým zdrojem se v moderní době staly sdělovací prostředky. Do jaké míry člověku v jeho snaze napomáhají a na čem se zakládá jejich důvěryhodnost? Na tuto otázku, kterou si klademe všichni, se snažila odpovědět i listopadová konference Člověk a média.

Lidská společnost byla tradičně založena na důvěře v autoritu, jejímž nositelem byl vždy systém veřejných institucí, které určovaly psané i nepsané normy chování. Významnou roli v tom hrály společenské elity, které se těšily větší autoritě než zbytek populace a do značné míry určovaly debatu vedenou ve veřejném prostoru a ve sdělovacích prostředcích.

Mediální tematika byla poměrně přehledná a bylo vcelku snadné zaujmout stanovisko k předkládaným názorům. Bylo to dáno i tím, že přístup do médií byl značně omezen a osoby, které se tam objevovaly, byly ve svých postojích snadno klasifikovatelné. Taková tendence trvala od doby vzniku tištěných médií; svébytnou autoritou byl například novinář Karel Havlíček Borovský, uznávaný i po dvou stech letech, a poprask vyvolalo zpochybnění morální integrity renomovaného Ferdinanda Peroutky v jednom jeho domnělém článku.

Ještě výrazněji se vliv médií začal prosazovat s nástupem rozhlasu a televize, ať už v pozitivním či – zejména v totalitních režimech – negativním smyslu. Vzpomeňme na jeden z výtvorů lidové slovesnosti počínající Sametové revoluce: „Televize lže, jako když Rudé právo tiskne“.

Vcelku přehledné uspořádání se velmi rozkolísalo s počátkem nových médií a internetu, který se u nás víceméně kryje s pádem komunismu a získanou svobodou slova. Ta se následně vygradovala zejména používáním sociálních sítí.

S nimi se očekávalo vítězství „občanské žurnalistiky“, která se měla stát jakýmsi hlasem lidu. K tomu ale nedošlo a ukázal se spíše opačný trend.

Najednou mohl hovořit kdokoli a bez omezení ventilovat své názory, které by se dříve publicity nedočkaly. Situace se umně chytili populisté, kteří zakrátko dokázali nastolit chytlavá témata, dříve potlačovaná (například otázka postavení Romů) nebo zdánlivě vyřešená (otázka poválečného osudu sudetských Němců) či neadekvátně zveličovaná (nebezpečí hrozící ze strany migrantů).

Nastalá situace začala vytvářet ekonomické problémy pro tištěná média, která musela bojovat o přežití, pokud nechtěla sklouznout na úroveň bulváru. Proto se některá orientovala na movitého vlastníka, ovšem s rizikem, že budou muset „zpívat píseň toho, čí chleba jídají“.

Rozvoj sociálních sítí dal vzniknout mnoha novým silným osobnostem (blogeri, youtubeři), které určují veřejný diskurs a ovlivňují zejména mladé lidi. Ti začínají silně vnímat témata pro starší generaci zatím druhořadá, jimž však mladí budou nuceni čelit po celý svůj dospělý život: klimatickou změnu, nekontrolovatelnou globalizaci, propastné ekonomické rozdíly aj.

S posilováním alternativních informačních kanálů ubývá jednotících autorit a společnost se stává rozdrobenou. Často nevíme, kdo za nějakou informaci stojí, a co skrze ni sleduje. Dochází k rozpadu veřejného zájmu a ke ztrátě kolektivní identity společnosti. Samostatnou kapitolu představují záměrně vytvořené dezinformační weby, které operují neověřitelnými informacemi a představují jednu z hlavních příčin rozdělené společnosti. Podobný účinek mají i řetězové maily cílené především na ovlivnění starší části populace.

Otázka, čemu můžeme věřit, je tedy poměrně komplikovaná. Navzdory zpochybňování si velkou důvěryhodnost u nás zachovává veřejnoprávní rozhlas a televize. Nezapomínejme však konfrontovat všechny důležité informace, ať už pocházejí odkudkoli, s tím, do jaké míry napomáhají obecnému dobru v nejširším slova smyslu.

Jiří Kratochvíl

Požehnání knihy o Mariánském sloupu biskupem Zdenkem Wasserbauerem při bohoslužbě k 1. výročí požehnání obnoveného sloupu, kostel Matky Boží před Týnem v Praze, 15. srpna 2021.

Vzdělání patří mezi důležité stránky života

LIDÉ V DNEŠNÍ DOBĚ

Karel Kavička (*1940), původním povoláním učitel, který toto povolání dvacet let nemohl vykonávat, přesto o křesťanských hodnotách svými postoji svědčil i jako dělník v různých profesích. Je to člověk širokého kulturního a společenského rozhledu, historik, doktor filozofie. Byl také podnikatelem, kancléřem a ředitelem Arcidiecézního archivu v Olomouci. S manželkou Svatavou mají tři dcery. Již čtyři desetiletí je členem Hnutí fokoláře.

Z jaké rodiny pochází?

Rodiče mě a sestru vedli k poznání víry. Maminka mi vštěpovala úctu k Panně Marii od nejútlejšího věku. Měla dva bratry, kněze, kteří mne výrazně ovlivnili. U strýce P. Františka jsem pobýval od první (1946) až do sedmé třídy celé prázdniny ve Velkém Týnci u Olo-

mouce, kde působil. Mám na to ty nejkrásnější vzpomínky. Skončilo to v roce 1953 jeho zatčením. Doma ve farnosti jsem od šesti let ministroval. Vrátil jsem se k tomu jako sedmdesátiletý důchodce, kdy jsem pomáhal našemu tehdy osmdesátiletému knězi.

Jakými profesemi jsi prošel?

Vystudoval jsem střední pedagogickou školu. Byla v budově bývalého kněžského semináře v Olomouci, kde se za první republiky připravovali na kněžství dva moji strýcové. Internát byl v bývalém semináři. Místo odstraněných křížů, obrazů svatých a soch jsme byli obklopeni plakáty a hesly. Přes přísný režim na internátě jsme tajně navštěvovali se spolužáky v neděli bohoslužby. Utíkali jsme věžičkou nebo vyskakovali z budovy nezajištěnými okny tělocvičny. V bývalé kapli, přeměněná v aule, se

konala školní shromáždění. Jak asi bylo strýčkovi P. Františkovi, když zde seděl v roce 1963 na mé promoci na Pedagogickém institutu tři roky po propuštění na amnestii v roce 1960? Byl v té době bez státního souhlasu, pracoval jako dělník v Hanáckých železárnách.

Jako pedagog jsem se snažil učit žáky podle svého svědomí. Po tvrdých padesátých letech přišlo uvolnění. V roce 1968 jsem organizoval petice na podporu demokratizace školství, zavedení výběrového řízení na místa ředitelů škol. Jako základní předpoklady pro výkon funkce ředitele jsem doporučoval odbornost a morální vlastnosti. Pominul jsem politickou angažovanost. To bylo při prověrkách po srpnu 1968 označeno za útok na vedoucí úlohu strany a já jsem přešel na dvacet let do školy života. Jako bych měl vypáleno na čele znamení. Nikde mne nepřijali na místo, které by alespoň částečně odpovídalo mému vzdělání. Tak jsem pracoval jako dělník na poště, na pile, pět let v cukrovaru a nejdelší dobu jako dělník ve stavební firmě. Získal jsem kvalifikaci řidiče nákladních vozidel třídy C a E, strojnický průkaz na dozery kolové a pásové a na rypadla kolová a pásová. To jsou jen některá moje povolání...

Po všem, co jsem prožil, vím, jakou nezastupitelnou úlohu má v životě člověka víra a jakou podporu vytváří rodina. Díky tomu jsem překonával ty nejtěžší překážky a žil v osobní svobodě, vyrov-

naně a v souladu se svým svědomím. Není již prostor pro zmínky o mých dalších povoláních po sametové revoluci. Zvláštní kapitolou by bylo mé působení na olomouckém arcibiskupství.

Tvé historické knihy jsou rozmanité, některé monumentální. Je vidět, že všechno děláš naplno. Poslední z nich je shrnutím tvé práce ve Společnosti pro obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Co přivedlo tebe, Moravana z Prostějova, do této skupiny?

Vzdělání patří mezi důležité stránky života. Proto jsem se po sametové revoluci ve věku 57 let přihlásil ke studiu na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Získané poznatky souzněly s mými názory. Studium také přinášelo překvapení, když jsem zjišťoval, že některé věci jsou jinak, než jsem si dosud myslel. Mými oblíbenými předměty byla dogmatika a zejména dějiny církevního umění. V tomto oboru jsem po skončení studia dále pokračoval, získal jsem doktorát filozofie a začal jsem psát o sakrálních památkách. Po vydání asi patnácti svazků jsem začal psát rozsáhlejší monografie.

A moje účast na obnově sloupu? Datuje se od roku 1988, vyhlášeném Janem Pavlem II. rokem Panny Marie. František kardinál Tomášek vyzval věřící ke konání poutí na mariánská místa. Naše prostějovské a mohelnické společenství se v květnu 1988 vypravilo na třídní pouť do Prahy. Navštívili jsme Staroměstské náměstí a kostel Panny Marie Královny Míru v Praze-Lhotce. Na obou místech jsem pocítil touhu něco pro obnovu sloupu udělat. Nikdo netušil, že ta doba je již blízko... Po sametové revoluci, v květnu 1990, jsem se stal spoluzakladatelem Společnosti pro obnovu Mariánského sloupu. Moje úloha místopředsedy a tiskového mluvčího spočívala v propagaci naší činnosti a získání podpory co nejširší veřejnosti. Pronesl jsem řadu přednášek, vykonal mnoho návštěv u našich podporovatelů doma i mezi krajané ve světě. Založil jsem a rediguji oficiální webové stránky Společnosti. Navrhl jsem zhotovení a vlastníma rukama jsem se svými dvěma spolupracovníky osadil základní kámen sloupu, zorganizoval výstavu ve Strahovském klášteře, napsal s kolegou Janem Bradnou publikaci k 90. výročí stržení sloupu.

Kniha o Mariánském sloupu se velmi zblízka dotýká ekumenických vztahů...

Foto: František Ingr, st.

Národní pouť na Velehradě, 5. července 2021.

Za totality jsme v naší prostějovské farnosti prožívali spolupráci s příslušníky jiných denominací. Zvali jsme jejich zástupce do společenství rodin, které se tajně scházelo. Přicházeli mezi nás katoličtí kněží, ale také kazatelé jiných církví. Vzpomínám na farářku církve Československé husitské Mgr. Světlanu Košíčkovou, kterou jsme obdivovali pro její znalost Písma. Některá setkání se konala i v její rodině. Naše schola zpívala při křtu jejich dětí. Každý měsíc jsme se scházeli v evangelickém kostele s příslušníky jiných církví a vytvářeli jsme živé ekumenické společenství. Proto mne velmi rmoutily reakce některých představitelů protestantských církví proti svatořečení svatého Jana Sarkandra v roce 1995.

Foto: Jiří Burget

Karel Kavička s odlitkem originálu hlavy Panny Marie z Mariánského sloupu, který je umístěn v Lapidáriu Národního muzea v Praze.

Mnozí předpovídali vážné narušení ekumenických vztahů, což se však nikdy nestalo. Ekumenismus přece nestojí na hrubých zásadách do života jiných církví, ale na vzájemné lásce a spolupráci. To ovšem není možné bez odpuštění toho, co se v minulosti v našich vztazích bolestného událo. Vždy jsem připomínal příklad papeže Jana Pavla II. a jeho omluvu a prosbu o odpuštění za minulé chyby.

Situace se opakovala během úsilí o obnovu Mariánského sloupu. Mrzela mne dezinterpretace a zkreslování smyslu našich dějin, jak to vyjádřil evangelický teolog Peter Morée, přednášející na Univerzitě Karlově v Praze. Konstatoval, že je zajímavé, že se ještě stále objevuje názor: „... že po Bílé hoře evangelíci zástupně trpěli za celý český národ. (...) V tomto výkladu se pak zdůrazňuje, že osud českého národa se rovná osudu evangelíků. Toto paradigma je přítomno dodnes (...).“

Poznal jsi Hnutí fokoláře, co to pro tebe znamená?

Zásadní obrat v mém životě. Byl to nový duch, živé prožívání víry, spojené s úctou k Panně Marii, což mi bylo vždy blízké. Hnutí fokoláře jsem poznal jako dospělý v osmdesátých letech skrze dva kněze, P. Antonína Kupku a P. Pavla Jančíka. Cítil jsem, jak velkým darem jsem byl obdarován. Při setkání v Itálii jsem poznal přátele doslova z celého světa. Seznámil jsem se s mnoha osobnostmi, mezi nimi i s tehdejšími umývačem oken Miloslavem Vlkem. Říkali jsme mu „Mílo“. Ten nám na našich setkáních přístupnou formou přednášel „vysokou teologii“. Velmi mne to oslovilo a spolu s myšlenkami Chiary Lubichové vedlo k hlubokému zamyšlení a nakonec mne to i motivovalo k pozdějšímu studiu na teologické fakultě.

Za rozhovor děkuje
Marie Stehlíková

Salvatore Ventriglia

Odpustit neznamená zapomenout, protože tím bychom popřeli svůj životní příběh

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Před mnoha lety ublížil své manželce a jejich manželství se ocitlo v hluboké krizi. „Potřeboval jsem odpuštění a zažil jsem, jak je krásné, když vám druhý odpustí.“ Dnes z vlastní zkušenosti říká, že odpuštění je složitý proces, který zahrnuje celého člověka a vyžaduje čas. S italským neurologem a psychoterapeutem Salvatorem Ventrigliou jsme si povídali o emocích, které při zranění ve vztazích vyplouvají na povrch, ale také o tom, jak s nimi pracovat, abychom se dokázali otevřít odpuštění. V rozhovoru pro slovenské Nové mesto vysvětluje, jak je škodlivé, když se ve vztazích klade důraz jen na duchovní rozměr a když tělesný a emoční život člověka jde stranou. Salvatore Ventriglia je autorem mnoha publikací a spolu s manželkou Ritou se věnuje manželským párům v těžkostech.

Téma odpuštění je velmi choulostivé. Mnozí lidé jsou v životě zranění, ne všichni však dokážou odpustit. Proč? Odpuštění je delikátní proces, není to záležitost jedné chvíle. Zahrnuje naši mysl, srdce a duši, a tedy i naše emoce. A právě ty vyžadují čas. Pokud nám někdo ublíží, prožíváme různé emoce. Na začátku nás zaplaví velký hněv. Ten zakoušíme, když chceme změnit něco, co nám působí bolest. (...)

Mluvíte o hněvu. Jsou však i emoce jako zoufalství, smutek, beznaděj, které se v nás po zranění ve vztahu mohou ozvat. Jsou překážkou na cestě k odpuštění?

Těmito emocím se podle mě nedá vyhnout, ale někoho mohou i zablokovat. Hněv i strach z ohrožení nebo bolest ze ztráty patří k člověku a přirozeně se ozvou, když zažíváme křivdu. Je potřeba se přes ně propracovat, abychom se mohli potkat

s bolestí ze zranění. Je to proces napomáhající odpuštění. Kontakt s bolestí je totiž bránou k odpuštění. Dotknout se vlastní bolesti vyžaduje odvahu a bez odvahy není ani odpuštění. Až tehdy je člověk schopný otevřít srdce před osobou, která mu ublížila a čeká na odpuštění. Jen zpracováním emocí můžeme směřem k sobě i k druhým jednat konstruktivně. Pokud námi hýbají emoce, chováme se impulzivně a destruktivně. (...)

Když se vysloví „promiň“, už je to odpuštění?

Přijmout viníka, který lituje a nabízí nám svou omluvu, je možné skutečně jen tehdy, když jsme vstoupili do kontaktu s vlastní bolestí ze zranění. Slovo „promiň“, které vysloví, vychází z uvědomění si a přiznání chyby, podporuje a ulehčuje proces odpuštění. Jako by se otevřely dveře. Je třeba však říct, že jsou to dveře vedoucí ke smíření, k obnovení vztahu s druhým, přičemž tento obnovený vztah může být o hodně hlubší, než byl předtím. Odpustit se však dá, i když se člověk omluvy nedočká. Po odpuštění nemusí nevyhnutelně dojít ke smíření.

Odpuštění tedy neznamená automaticky smíření. Co je potřebné, aby se lidé usmířili?

Někteří tyto dva pojmy pokládají za synonyma, ale není to tak. Odpuštění, jak jsem už říkal, je vnitřní proces. Smíření se týká vztahů. Aby mohlo dojít ke smíření, musí mezi ublíženým a viníkem něco proběhnout. Důležitých je několik bodů: v první řadě musí mít ublížený možnost vyjádřit před viníkem svou bolest, mluvit o tom, proč se cítí špatně. Vychází to přirozeně z újmy, která se mu stala. Musí mít prostor komunikovat své emoce. Potom ten, který ublížil, musí vyjádřit, že si je vědom škody, kterou způsobil. Také by měl projevit lítost nad svým jednáním.

To ale ze strany ubližujícího vyžaduje určitou zralost...

Přesně tak. Potřebná je zralost. Nejen umět přiznat, že druhému uškodil, ale být si zároveň vědom i míry poškození. Dřív než nastane smíření, musí být člověk schopný nahlédnout do svého nitra a umět pojmenovat vlastní slabosti i to, že někomu ublížil. A to není jednoduché. Přirozeně se člověk před tím brání, nerad si přiznává svou křehkost. Pokud to ale viník dokáže a ublížená osoba vidí na jeho tváři lítost, může vyslovit slova „odpouštím ti“. S tím se spojuje i možnost nového začátku.

Znamená to, že ten, komu se ublížilo, dává viníkovi druhou šanci?

Ano. Tato druhá příležitost vychází z bolesti, ze zranění, ale je šancí na nový vztah. Představuji si ruce, které se spojují, a dvě osoby, které se společně vydávají na cestu. Možná jsou opatrnější, ale i obohaceni o nové, hlubší vzájemné poznání. Zároveň oba dobře vědí, že zastavit se dá vždy, protože vztahy nefungují vždy plynule. Je to dané naší odlišností. Ta příležitost začít znovu tady však je a já to vnímám jako znamení naděje.

Odpouští věřící člověk jednodušeji?

Myslím si, že věřící má jednu příležitost navíc. Má určitou pomoc, protože náš Bůh je Bůh odpuštění. Má před sebou vzor, kterým se může inspirovat, a v něm může najít největší posilu. Myslím na ukřižovaného Ježíše, který říká: „Odpust jim, protože nevědí, co činí.“ Je to Bůh, který dává svůj život za lidstvo, a přitom si je vědom lidské křehkosti. Dobře ví, že lidé jsou schopni činit zlo, ale je to Bůh, který je plný lásky, tak nesmírné lásky, že dokáže odpouštět i ve chvíli svého největšího utrpení, když pocituje opuštěnost od Otce. Už jen tato představa může věřícímu pomoci odpustit.

Možná by mohlo věřícího člověka napadnout: nestačí dát bolesti ze zranění duchovní hodnotu? Sám jste mluvil o nejvyšším vzoru odpuštění - o Ježíši na kříži, který odpouští svým nepřátelům.

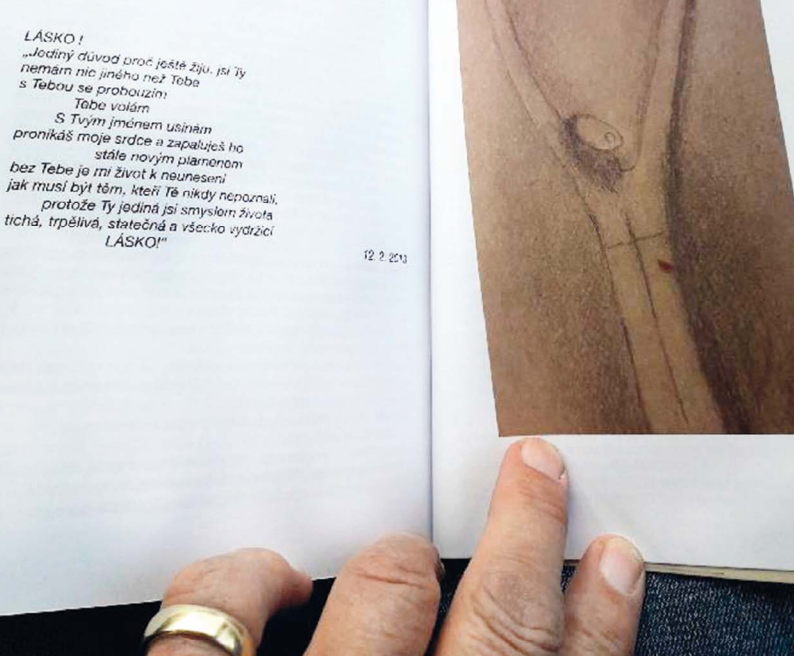
Myslím si, že to nestačí. Zranění se nedá překonat jen duchovním přístupem, i když duchovnost je velkou pomocí. Proč? Protože ránu si neseme a cítíme také ve svém těle. V člověku se snoubí duchovnost s plně realizovaným člověčenstvím. Jsem přesvědčený, že obě tyto skutečnosti nás přivádí k Bohu. Na Ježíšovi mě vždy fascinovalo, že jeho lidský rozměr byl velmi autentický. On, vtělený Bůh, Bohočlověk, nám ukázal své rány, slzy, neskrýval svůj strach ani hněv. I to mi pomohlo přimknout se víc k Bohu. Myslím si proto, že pro všechny, i věřící, je důležité nezanedbávat své člověčenství. Je třeba se o něj starat. Nedá se odpouštět a podceňovat přitom vlastní emoce, které prožíváme jako muži a ženy. Vždy musíme brát v úvahu i své city a srdce. Odpuštění zahrnuje celého člověka a zvlášť dnes je nutné mít na paměti tuto integritu, spojovat obě dimenze. Jinak může dojít k rozštěpení osobnosti. Odpuštění neznamená pasivně něco přijímat, útrpně snášet ponižování nebo utrpení. Není to o tom. Díky odpuštění se stáváme aktivní, jsme jeho protagonisty. Sám jsem v mnoha případech viděl, jak je škodlivé, když se důraz klade jen na duchovní rozměr, a když se tělesný a emoční život člověka pokládá za druhotný.

Když nám někdo velmi ublížil, ale dokázali jsme mu odpustit, obnoví se i důvěra vůči němu? Co když se obáváme opětovného zklamání?

***Představuji si ruce,
které se spojují, a dvě osoby,
které se společně vydávají
na cestu. Možná jsou
opatrnější, ale i obohaceni
o nové, hlubší vzájemné
poznání.***

Po čase je možné dospět i ke zdravému kompletnímu vztahu. Pokud nás někdo hluboce zranil, ublížení zůstává uvnitř. Odpustit neznamená zapomenout. Jak jsem už řekl, odpuštění je proces, ke kterému patří i vzpomínka. Nedá se zapomenout, že nám někdo ublížil, protože bychom tím popřeli svůj životní příběh. Na začátku může mít člověk v obnoveném vztahu určité rezervy, může mít problém svěřit se se vším druhému. Pokud však dokáže projít celým procesem odpuštění, otevře se před ním nový rozměr pravé autentičnosti. Vyžaduje to čas a nejednou i pomoc druhého. A to je lidské. Proto je v upřímném vztahu možné říct: „Odpouštím ti, ale asi budu potřebovat víc času. Prosím tě, buď mi v tomto období oporou, pomoz mi, pokud to nebudu zvládat.“ Mnohokrát jsem viděl, že taková upřímnost, například mezi manželi, přispěla k prohloubení intimity. Autentičnost se rodí právě z vědomí, že můžeme druhého zranit a i on může ranit nás. Viděl jsem to i ve vztahu mezi rodiči a dětmi, mezi přáteli...

*Za rozhovor děkuje Katarína Jančišinová
(Převzato z nm.sk, redakčně kráceno)*

Lásko! Příběh jednoho manželství

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Při příležitosti desátého výročí smrti Jarmily Synkové vyšla v listopadu letošního roku kniha „Lásko! Příběh jednoho manželství“. Vztah Jarmily a Jindřicha Synkových nám dávají zakusit úryvky z deníků, dopisů a úvah. Poskytují ale i zajímavý pohled do doby, ve které žili, a na rozvíjející se Hnutí fokoláre, k jehož průkopníkům patřili. Jarmilu Synkovou můžete také znát jako dlouholetou spolupracovnici Nového města. Společně máme možnost nahlédnout do této knižní novinky a začíst se do jejich úvodních slov.

Cítím ve svém srdci velikou vděčnost, za všechny ty dary a milosti, které jsme od Pána za oněch více jak čtyřicet let přijali. Když si nyní čtu všechny ty dopisy, poznámky a zápisky, znovu prožívám ono nadšení a radikálnost, kterou jsme tehdy prožívali. Zamilovali jsme se. Nejen do sebe, ale především jsme se zamilovali do Boha. Může se to zdát snad trochu divné, ale byli jsme docela normální mladí lidé, kteří se jen osobně potkali s Bohem, a On se dotkl našich srdcí. V té době jsem si poznamenal do deníku: „Je zvláštní, že všechno mimo Boha mi připadá nedůležité. Je to jen jako namalovaný svět kolem nás a jedinou realitou pro nás je svět Boží.“

V té době Jarmila jezdí často do NDR za Natálií, první družkou Chiary Lubichové, zakladatelky Hnutí fokoláre. Jednoho dne se vrací a na rohu ulice mně oznamuje, že po rozhovoru s Natálií pochopila, že se musíme rozejít. Že vidí jako svoji cestu žít zasvěceným životem v panenství, ve fokoláre. Je to jako blesk. Hlavou mně projíždí příběh Abraháma s Izákem a Josefa s Marií. Nerozumím, ale cítím, že je tady Bůh... Říkám ano. Ale je to na mě příliš. Chodím jako tělo bez duše, všechno mně padá z rukou a několikrát mě málem přejelo auto. Po několi-

ka dnech to už oba nemůžeme vydržet, a tak se jdeme poradit s otcem Karlem¹. Ujišťuje nás, že Bůh je otcem pokoje a radosti a že toto od nás určitě nežadá. Nakonec mu vývoj událostí dává za pravdu. Jde o nedorozumění. Ale my chápeme, že to byla naše zkouška, zda skutečně milujeme Boha více nežli sebe navzájem, více než „svoje“ povolání. A také poznání, jak moc se máme rádi. Přijímáme teď jeden druhého od Něho jako dar...

Ted'po letech si na to najednou vzpomínám v době nemoci Jarmily, při slavnostní mši, v Centru Mariapoli u příležitosti diamantové svatby manželů Hyršlových. Při obětování, se ve mně najednou rodí otázka: „Vrátíš mi ten dar, který jsi ode mne tehdy přijal? Je to otázka, která mně bere dech... Bože! ... To ne! ... Ne!

Ale... nemohu Mu říci ne... „Jako jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte i vy... Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život.“ Tak o tohle nás teď Bůh žádá. On za nás dal sám sebe a teď si přeje, abychom ho následovali. Chce všechno... A za tři týdny Bůh tuto naši společnou oběť přijímá.

Když přišla nemoc, ptám se Jarmily, jak to vnímá a ona mi říká: „Jako projev Boží lásky,“ a pak se ptá mne a já jí odpovídám, že to vnímám stejně. „Víš, to je teď naše misie, už nemusíme nikam jezdit, ani do Ruska,“ dodává.

Jarmila vyjadřuje tuto připravenost už na počátku své nemoci v dopise Emmaus²:

„Ráda bych se ti svěřila, že mne potkala nová vůle Boží. I když si člověk v první chvíli neuvědomuje obsah, rozsah a dosah celé věci a možná si to neumím představit ani teď, pocítila jsem s jistotou, že Bůh má v rukou mne, moji rodinu, moje fokoláre. Že tahle nová skutečnost je Jeho láskou k nám. Nemusím se bát, protože On je láska a má mě nesmírně rád. Vede mne, nás dál, blíž k sobě. Jsem klidná a chci s Ježíšem opuštěným projít vším, co mi Pán chystá. Chci s nemocí bojovat. Z lásky k manželovi, k mým dětem (už dospělým), k malým vnoučátkům, prosím o uzdravení. A vím, že všechno má v rukou Láska.“

A také jedna z jejích posledních slov, která mi říká v den své smrti, jsou: „Bohu jsem řekla své ano, a to platí...“

(Úryvek z knihy, str. 6–8)

1. Otec Karel Pilík.

2. Maria Voce (Emmaus) – v té době prezidentka Hnutí fokoláre.

Kniha vychází ve vlastním nákladu.

Objednávky knihy:

Jiří Kratochvíl, j.kratochvil@focolare.cz,

tel.: 603 867 930, cena: 220 Kč

Archiv J. Synka

Naplno, ale s lehkostí

POSEZENÍ S MODELEM

Foto. archiv F. Beneše

Nemusíte znát Františka Beneše dlouho, abyste věděli, že ho tato slova zcela vystihují. Už z jeho pozdravu je jasné, že přirozeně cítí poslání prožít každý moment a lapit jakýkoliv záchráně talentu, který mu byl dán. Pokud bych mu dávala pomyslné nálepky na čelo, napíšu: student novinářiny, asistent režie v TV Noe, bubeník, gen a model. O posledním zmíněném jsme si nedávno povídali.

Ve výčtu tvých aktivit vyčnívá modeling, popiš mi cestu k němu... Prálsis to vždy zkusit nebo ti příležitost spadla do klína?

Přišlo to samo. Když jsem neudělal první pokus maturity, měl jsem rok volno do dalšího pokusu. Musel jsem si najít práci a začít se sám žít. Vydělával

jsem po brigádách a pracoval ve skladech. Po cestě do práce mě v krátké době oslovili čtyři modelingoví agenti a já si říkal, že už to asi není náhoda a že to je možná volání k něčemu dalšímu. Potřeboval jsem si vydělat a uživit se celý ten rok, o nic víc mi nešlo, a říkal jsem si, že pokud mi k tomu může modeling pomoci, chci to zkusit. Tak jsem podepsal kontrakt s nejlepší agenturou v zemi.

Hlavní část tvé práce se odehrávála vždy na jaře, kdy jsi odjížděl na několik měsíců do Asie. Jak vypadal tvůj běžný den?

Život modela má tři části. Castingový den, pracovní den a volno. Během castingového dne na nás – modely z jedné agentury – čeká auto a společně s na-

ším agentem objíždíme klienty, módní domy, kde se ukazujeme a snažíme se získat práci. Bylo to většinou pět castingů a trvalo to půl dne. Když na nějakém castingu uspěji, dostávám se do dne pracovního. Agent mi pošle zprávu, ve které je uvedeno, jaký klient mě schválil, v kolik a kde mám být a jaká je moje hodinová sazba. Když pracovní den začal, většinou brzo ráno jsem chytil taxík, ukázal řidičovi čínskou adresu a tam posléze hledal studio, kde jsem se celý den fotil. Začalo se make-upem, účesem a potom se třeba deset hodin fotíte v jejich oblečení. Práce modela je různorodá. Necháváte se fotit, chodíte po mole, děláte tvář nějaké značce atd.

A kdy tě napadlo heslo „Modli se a pózuj“, které je červenou nití tvého aktivního působení na sociálních sítích?

Když jsem byl poprvé v Číně, zažil jsem obrovský šok a ránu. Poprvé mimo Evropskou unii, v prostředí, které vůbec neznám, a úplně sám. Všechno na mě padlo a první týden jsem vůbec netušil, co se okolo mě děje. Neuměl jsem ani slovo z angličtiny, ze které jsem propadl na konci čtvrtáku, agentura mi nerozuměla a ani já jim. Neuměl jsem pózovat a netušil jsem, o čem vlastně modeling je. Cítil jsem obrovskou beznaděj a s brekem volal domů, že jsem v háji. Táta mi řekl kouzelnou větu, která mi pomohla pochopit, že jsem zapomněl pozvat do všeho Boha. Řekl: „Fando, ať děláš cokoli, dělej to v lásce, a všechno bude dobré.“ Když jsem tohle slyšel, rozbrečel jsem se štěstím, že je stále naděje, a začal to všechno Bohu odevzdávat. Ten večer jsem strávil několik hodin v dialogu s Ním, vše mu řekl a On mě jen držel kolem ramen. Druhý den jsem vstal a s naprostým odevzdáním jsem šel na castingy, kde jsem získal první kšefty. Pochopil jsem, že ne Já, ale On je ten, kdo to může zvládnout. Proto „modli se a pózuj“. Je jedno, co děláme, ale je třeba to dělat v lásce.

A co dál, víš už přesně, čím chceš být, nebo se necháš překvapit?

To je těžká otázka... vždycky, když si myslím, že vím, co chci, nebo čím bych chtěl být, tak je vše najednou úplně jinak. Proto jsem v tomhle odevzdáný, ale zároveň se snažím jít příležitostí naproti. Pak si mě Bůh posílá, kam zrovna potřebuje. Je to dobrodružství a já věřím, že mě jednou posadí tam, kde bude moje místo.

Za rozhovor děkuje Marita Majvald

ho plánu být svědky jeho lásky ke každému člověku a každému národu na zemi.

„UVIDĚLI JSME JEHO HVĚZDU NA VÝCHODĚ, A PROTO JSME SE MU PŘÍŠLI POKLONIT.“

Křesťané ze Středního východu píšou v dokumentu určeném pro tento Týden modliteb: „(...) hvězda, která se objevila na judském nebi, představuje dlouho očekávané znamení naděje, které přivádí mudrce a skrze ně vlastně i všechny národy země do místa, kde se zjevuje pravý Král a Spasitel. Hvězda je dar, znamení láskyplné přítomnosti Boha pro celé lidstvo. (...) Mudrcové nám ukazují jednotu, jakou si Bůh přeje pro všechny lidi. Cestují ze vzdálených zemí, představují odlišné kultury, a přesto jsou všichni vedeni touhou spatřit a poznat právě narozeného Krále. Společně se shromažďují v betlémské jeskyni, aby se mu poklonili a přinesli mu své dary. Křesťané jsou povoláni, aby byli ve světě znamením jednoty, kterou si On pro svět přeje. Ačkoli jsou příslušníky různých kultur, ras a jazykových skupin, sdílejí společné hledání Krista a touhu se mu klanět. Posláním křesťanů tedy je být jako ona hvězda znamením a vést lidstvo žíznící po Bohu ke Kristu, být Božími nástroji k uskutečnění jednoty všech lidí.“²

Hvězda, která svítí mudrcům, je určena všem. Je zažehnuta především v hloubi svědomí, které se nechává osvětlovat láskou. Všichni můžeme napnout zrak, abychom ji spatřili, vydat se podle ní na cestu a dojít k cíli setkání s Bohem a s bratry ve svém každodenním životě, abychom s nimi sdíleli své bohatství.

„UVIDĚLI JSME JEHO HVĚZDU NA VÝCHODĚ, A PROTO JSME SE MU PŘÍŠLI POKLONIT.“

Poklonit se Bohu je pro nás zásadní, abychom se před Ním vnímali takoví, jací jsme – malí, křehcí, ti, kdo neustále potřebují odpuštění a milosrdenství, a proto být upřímně připraveni se tak chovat i k druhým. Toto klanění, vyhrazené pouze Bohu, se plně vyjadřuje v uctívání.

Mohou nám v tom pomoci slova Chiary Lubichové: „(...) Co však znamená ‚uctívat‘ Boha? Je to postoj zaměřený pouze na něj. Uctívat Boha znamená říci Bohu: ‚Ty jsi všechno‘, tedy: ‚Ty jsi to, co jsi‘ a já mám v životě to nesmírné štěstí, že to mohu uznat. (...) Také to znamená dodávat: ‚Já nejsem nic.‘ A neříkat to jen slovy. Abychom uctívali Boha, je třeba se stát ničím a jemu umožnit vládnout v nás i ve světě. (...) Avšak ta nejjistější cesta, po níž dojdeme k zásadnímu prohlášení, že my nejsme ‚nic‘ a Bůh je ‚všechno‘, je veskrze pozitivní. K úplnému potlačení vlastních myšlenek nelze dojít jinak, než že budeme myslet na Boha a přijímat jeho myšlenky, které nám zvěstuje evangelium. Úplně potlačit svou vůli nedokážeme jinak než tím, že budeme plnit jeho vůli, jak nám ji ukazuje přítomný okamžik. Pro potlačení našich zmatených citů stačí, abychom měli v srdci lásku k Bohu a milovali své bližní tak, že budeme sdílet jejich úzkosti, soužení, problémy i radosti. Jsme-li vždycky ‚láskou‘, aniž bychom si to uvědomovali, stáváme se ničím. Žijeme-li tak, že nejsme ničím, hlásáme svým životem Boží nadřazenost a pravdu, že On je všechno, a tak se otevíráme pro skutečné klanění se Bohu.“³

Ilustrační kresba: Petr Ettler

„Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit.“

(Mt 2,2)

SLOVO ŽIVOTA

Leden 2022

Tato slova, zachycená pouze v Matoušově evangeliu, vyslovilo několik „mudrců“, kteří připutovali zdaleka na poněkud tajemstvím obestřenou návštěvu narozeného Ježíše.

Je to malá skupinka, která se vydává na dalekou cestu za malým světlem, aby našla Světlo mnohem větší, univerzální – narozeného Krále, který přišel na tento svět. Nic jiného se o těchto mužích neví, ale tato epizoda je přesto bohatá na podněty k přemýšlení i křesťanskému životu.

Tuto událost vybrali křesťané Blízkého východu a navrhli ji jako téma Týdne modliteb za jednotu křesťanů¹. Je to cenná příležitost k tomu, jak se opět společně vydat na cestu s otevřeností ke vzájemnému přijetí, ale především k přijetí Boží-

„VIDĚLI JSME JEHO HVĚZDU NA VÝCHODĚ, A PROTO JSME SE MU PŘÍŠLI POKLONIT.“

Můžeme vzít za své závěry křesťanů z Blízkého východu: „Poté, co se mudrcové setkali se Spasitelem a společně se mu poklonili, vracejí se varování ve snu do své vlasti jinou cestou. Stejně tak i nás by mělo společenství vycházející ze společné modlitby inspirovat k tomu, abychom se do svých životů, církvi a do celého světa vraceli novými cestami. (...) Dát se do služby evan-

gelii dnes znamená bránit lidskou důstojnost především těch nejchudších, nejslabších a vyloučených. (...) Novou cestou pro církev je cesta viditelné jednoty, po níž jdeme den za dnem s obětmi, odvahou a statečností, aby byl Bůh všechno ve všem“ (1 Kor 15,28).“⁴

Letizia Magri

1. Tradičním termínem pro Týden modliteb za jednotu křesťanů je na severní polokouli 18. – 25. leden. Na jižní polokouli, kde je leden dobou prázdnin a dovolených, slaví církev tento Týden v jiných termínech, například během svatodušních svátků,

které jsou pro jednotu křesťanů také významné. Je to také výzva k udržení živého ekumenického dialogu i po zbytek roku. U nás, tak jako na některých dalších místech, předchází Týdnu modliteb za jednotu křesťanů Alianční týden modliteb organizovaný Evangelikální aliancí, v roce 2022 ve dnech 9. až 16. ledna.

2. Srov. <http://www.christianunity.va/content/unitacristiani/it/news/2021/spuc-2022.html>. Vlastní překlad.

3. Ch. Lubichová, Slovo života na únor 2005, Nové město 2/2005, str. 10. Taktéž in C. Lubich, in Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma, 2017,) str. 742–744.

4. = 2.

ŽIVOT ZE SLOVA

Proměna

Pracuji jako sekretářka v jednom podniku. Mám na starosti mimo jiné sledovat, aby můj ředitel včas dokončoval své úkoly, a pomáhat mu v tom. Když mne kdysi přijímal, řekl mi, že ho mohu honit a připomínat mu povinnosti, a tak se toho držím, protože často je to opravdu potřeba.

Většinou se snažím mu věci spíš laskavě nebo s humorem připomenout, ale tentokrát jsem už byla nazlobená. Nejen na něho. Zdálo se mi, že věci nejdou tak, jak mají, že si s některými kolegy málo rozumím, že mne práce už tak nebaví jako dřív. A toho jsem byla plná. Dokonce jsem svému šéfovi na stole nechala vzkaz napsaný velkými písmeny: „Do konce října prosím knihu jízd z důvodu předauditu. Ď.“ – bez oslovení, bez podpisu.

Ilustrační foto: M. Broschová

Byla jsem plná zloby, ale něco ve mně hlodalo, že tudy cesta asi nevede. Pak jsem od jednoho kolegy dostala e-mail, na jehož konci stál docela bez důvodu smajlík. To není až tak neobvyklé, ale

tentokrát to ve mně vyvolalo proměnu. Uvědomila jsem si, že „zlo plodí opět jen zlo“. Teď bude i můj šéf naštvaný a zcela jistě se knihy jízd nedočkám. Bojovala jsem sama se sebou, nechťelo se mi nic podnikat. Navíc kancelář mého šéfa je umístěna za kanceláří jiné asistentky, která o vztekle napsaném lístku věděla. Ale udělala jsem to – napsala jsem nový vzkaz: „Ahoj Kubo, prosím, mohl bys do konce října udělat knihu jízd kvůli předauditu? Díky, M.“ Ano, přiznala jsem asistentce, že jsem lístek vyměnila a řekla jsem jí i proč. Nebylo to vůbec ponižující a myslím, že pochočila. A mně se vrátila do srdce radost. Později se v mé kanceláři zastavil šéf a slíbil, že kniha jízd bude.

M. H.

Přípravný kurz

Náš nejstarší syn je v devátém ročníku. Rád by pokračoval studiem na gymnáziu. Zkusila jsem mu zadat pár cvičných přijímačkových testů a zjištění mě šokovalo. Z češtiny jsou jeho znalosti tak na dvojku, tedy odpovídají známám, které obvykle dostává, zato výsledky z matematiky byly katastrofální, byť známky, které podepisuji, jsou stejné, ne-li lepší než v češtině. Mísily se ve mně pocity vzteku na nezvládnutou distanční výuku, chuť mu pomoci a bezradnosti. Je mi totiž jasné, že kdyby pomoc s přípravou byla jen na mně, tak to časově nezvládnul a ani si nejsem jistá, jestli ho budu

směřovat správně, neboť vlastní přijímačky jsem dělala ještě za minulého režimu.

Od kolegyně jsem věděla, že některé střední školy pořádají vlastní přípravné kurzy, prý tak zhruba od Nového roku. Jen tak náhodou jsem se v září podívala na internetové stránky gymnázia, kde by syn chtěl studovat, a zjistila jsem, že přípravný kurz opravdu bude, ale začíná hned příští čtvrtek a kapacita už je naplněna.

Bylo mi líto, že jsme na to přišli pozdě. Svěřovala jsem tu situaci v modlitbě. Víím, že Bůh nás miluje a že těm, kteří se snaží mu na jeho lásku odpovídat,

všechno napomáhá k dobrému. Když jsem následující sobotu třídila v koupelně prádlo a přemýšlela o tom, jak to s těmi přijímačkami uděláme, napadlo mě na gymnázium napsat i přesto, že už je plno, a zeptat se, zda by přece jen nebyla nějaká šance. I když byla sobota, odpověď na sebe nenechala dlouho čekat. Paní zástupkyně, která přípravu koordinuje, mi odepsala, že den předtím jim právě někdo odřekl. Přišlo mi to v tu chvíli jako zázrak. Pro mě to je velký důkaz Boží lásky ke mně, k mému synovi, k naší rodině.

M. S.

Základní body kolektivní spirituality

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Přinášíme další část seznámení s kolektivní spiritualitou Hnutí fokoláre.

PRVNÍ JISKRA

Právě v takovémto kontextu nám Pán díky charismatu jednoty nově ukázal Boha jako Lásku. Zapálila se tak „první inspi-rující jiskra“, jak ji definoval Jan Pavel II.²⁵

Je třeba říci, že moje víra, díky zvláštní křesťanské formaci, kterou jsem předtím dostala, mě disponovala k přijetí skutečnosti Boha jako Lásky. Mezi jinými okolnostmi, které mi to silně připomínaly, byla i věta „Bůh vás nesmírně miluje“, kterou mi v těch dnech kdosi řekl. Ta způsobila, že toto poznání ve mně explodovalo. Zdá se mi důležité sdělit, že se nezastavilo pouze u mne. Naopak! Stalo se majetkem všech.

„Říkám,“ tak jsem tehdy napsala, „a opakuji svým družkám: ‘Bůh nás nesmírně miluje’, ‘Bůh tě nesmírně miluje’.“²⁶ A od toho okamžiku jsme my první fokolarinky všude spatřovaly Boha s jeho láskou – během našich dní, při našem úsilí, v našich předsevzetích, v radostných a potěšujících událostech i ve smutných, náročných a obtížných situacích.

On tu byl stále, byl všude a vysvětloval nám, že všechno je láska – to, co jsme a co se nás týká, že jsme jeho dcerami a on je naším Otcem, že jeho lásce nic neujde, ani chyby, které jsme udělaly, protože On je dopustil; že jeho láska zahrnuje křesťany jako jsme my, církve, svět a celý vesmír.

V naší mysli tedy zazářila novinka: Bůh je Láska. Tato absolutní novinka nám dávala poznat, že Bůh už není daleko, není nedostupný a cizí našemu životu, ale naopak, že hledá a nachází mne i nás s nesmírností své lásky. Bůh Láska postupně vstupoval do našich duší jako skutečnost, která je skutečnější a pravdivější než všechny ostatní. A zatímco válka zdůrazňovala pomíjivost a nejistotu všeho, my jsme si volili jako ideál

svého života Boha. Odpověď, kterou Bůh vzbudil v prvních fokolarinkách, byla tedy bezprostřední a významná.

V jednom dopise z roku 1944, který nám ukazuje ovzduší oněch prvních měsíců, se popisuje vpád světla a ohně, jimiž se Bůh Láska tehdy zpřítomnil v našem životě. Je zajímavé, že už z něj lze vytušit hluboké pouto, jaké vznikne mezi námi:

„Ty jsi byla spolu se mnou oslněna ohnivou září Ideálu, který všechno překonává a všechno zahrnuje – nekonečnou Boží láskou!

On, můj a tvůj Bůh, vytvořil mezi námi pouto silnější než smrt. ...“

V Bohu Lásce tedy byl živý pramen jednoty, kterou má Dílo Mariino podle svého povolání žít a šířit mezi lidmi, aby tak přispívalo k uskutečnění Ježíšovy závěti. Vírou v Boží lásku, kterou nám On sám dal „poznat“ („My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám“ – 1 Jan 4,16), začíná naše spiritualita, která už je charakterizována jednotou a ohlašuje se tedy jako kolektivní spiritualita.

Chiara Lubichová

(Převzato z knihy Cesta ke společenství, nakladatelství Nové město, Praha 2005)

25. Insegnamenti di Giovanni Paolo II, Libreria Editrice Vaticana, VII/2, Řím 1984, str. 223–225.

26. Je to událost v Hnutí fokoláre velice známá. Autorka ji vyprávěla mnohokrát: „V těch dnech jeden kněz ode mne žádal, abych obětovala Bohu nějakou chvíli ze svého dne. Vedena mladickou velkodušností jsem mu odpověděla: ‘Třebas i celý den!’ Kněz tím byl osloven, vyzval mě, abych si klekla, dal mi své požehnání a řekl mi: ‘Bůh Vás nesmírně miluje.’ Tato slova vyřčená člověkem, jemuž dal Bůh duchovní autoritu nad ostatními, na mne velice zapůsobila. To, co jsem jako křesťanka věděla už od dětských let, tedy, že Bůh je Láska, že mě zná a že – jak říká Ježíš – má spočítané i vlasy na mé hlavě, vstoupilo do mé mysli a ještě více do mého srdce úplně novým způsobem, jako blesk: ‘Bůh mě miluje. Bůh je láska.’“ (Ch. Lubichová, Incontri con l'Oriente, Řím 1987, str. 20–21) – pozn. vydavatele.

Temnota s paprsky světla: Chiara před Svatým oficiem

Z HNUTÍ FOKOLÁRE
Návrat ke kořenům

Pavel VI.
a Chiara
Lubichová.

Foto: archiv Città Nuova

Mimořádně silná mystická zkušenost z léta 1949, známá v Hnutí fokoláre jako **Paradiso '49**, ukázala Chiara a všem, kdo ji spolu s ní prožívali, nové horizonty života, k němuž je Bůh povolává, a utvrdila je na této cestě. „Mám jediného Snoubence na zemi. Ježíše ukřižovaného a opuštěného. Nemám jiného Boha kromě něho,“ napsala Chiara v závěru tohoto období. Tím jakoby předznamenala události řady příštích let, kdy se Hnutí dostalo pod bedlivý dozor církve, zkoumající jeho pravověrnost. Chiara na vlastním těle prožívala napětí, které pociťovala jako dcera milované matky a zároveň jako rodička bolestně dávající život něčemu novému ve svém lůně.

Nové hnutí hned od počátku udivovalo svou životaschopností, kterou jako první konstatovali kněží v Tridentu, když viděli plnící se kostely při bohoslužbách a nové aktivity laiků, zaměřené na život podle Božího slova, nad nimiž však jako by ztráceli kontrolu. Postupně, jak se následovníci hnutí po skončení války začali objevovat i v Římě a v jiných

částech Itálie, přestal to být problém jen lokální a bylo jasné, že italská církev i Vatikán budou muset k tomu zaujmout stanovisko.

Tridentský arcibiskup **Carlo de Ferrari** (1885–1962), který své schválení „Apostolům jednoty“ na diecézní úrovni už poskytl, sice nemohl do celocírkevního dění přímo zasahovat, ale chtěl nějak pomoci děvčatům neznalým

„římských“ poměrů. Spojil proto Chiaru, pobývající již trvale v Římě, se svým řádovým spolubratrem **Giovannim Battistou Tomasim** (1866–1954), který byl konzultorem Posvátné kongregace pro řeholníky a mohl pomoci při hledání odpovídajícího právního začlenění hnutí do rámce církve.

Setkává se s Chiarou osobně v říjnu 1949 a získává od ní z první ruky informace o historii a duchu hnutí. Pochopil hned, že se jedná o „geniální myšlenku vhodnou pro naši dobu“ s perspektivou univerzálního rozvoje. Hned však také tuší výhrady vůči oficiálnímu uznání hnutí, které mohou přijít ze strany biskupů a Katolické akce. Naznačuje to v jednom dopise adresovaném Chiaraře: „*Neděje se nic, co by Bůh nechtěl anebo nedopustil, a všechno napomáhá našemu většímu dobru i dobru našeho ideálu; jeho Boží povaha se ukáže ještě jasněji právě vítězstvím v těch nejtvrdších a zdánlivě nejvíce zničujících bojích.*“ Tato slova se ukázala jako prorocká.

Vedle vyřešení otázky organizační a právního začlenění hnutí bylo třeba zkoumat především jeho nauku a disciplínu, což spadalo do kompetence Nejvyšší posvátné kongregace Svatého officia (dnes Kongregace pro nauku víry). Tridentský arcibiskup i další představitelé místní církve poslali do Vatikánu svá dobrozdání o životě tohoto společenství. Ze strany arcibiskupa byla ne-

Foto: archiv CSC media

Giosi Guella (vlevo), která se oficiálně ujala vedení Hnutí fokoláre, když v r. 1952 vydal církevní tribunál Svatého officia opatření, na jehož základě měla Chiara opustit vedení. Na snímku na jedné z prvních mariapolí spolu s Marilen Holzhauser a Brunou Tomasi.

Zleva
Pasquale Foresi,
Igino Giordani,
anglikánský
kněz
Bernard Pawley
s manželkou
Margaret,
Chiara
Lubichová
a Eli Folonari,
Grottaferrata
(Itálie)
v r. 1962.

Foto: © CSC Audiovisivi

zaujatá, protože z důvodu nestrannosti nechtěl ukazovat svou přílišnou sympatii k hnutí, ale veskrze pozitivní. Během posledních měsíců roku 1950 a v roce 1951 byla Chiara na Svaté officium několikrát předvolána, aby ona sama podala požadovaná vysvětlení.

Oficiální akta těchto slyšení nejsou známá, protože vatikánské archivy z té doby nejsou ještě přístupné a sami jejich účastníci byli vázáni mlčením. Svědectví jsou tedy jen nepřímá, z náznaků některých prvních fokolarínek nebo z Chiařiny korespondence s tridentským arcibiskupem.

Ví se, že problematickým byl shledáván především pojem „Ježíše uprostřed“ věřících, který byl chápán jako potenciální hrozba pro svátostný život a jako zpochybnění hierarchického uspořádání církve. Zkoumala se také Chiařina role při vedení hnutí a způsob svěřování úkolů jednotlivým osobám, označovaný někdy jako „laskavá tyranie“, která jí byla připisována a na niž ji upozorňoval již arcibiskup de Ferrari.

Jedním z výsledků první fáze církevního šetření byl zákaz kontaktu s hnutím vydaný na jaře 1951 mariologovi otci **Gabrielovi Maria Roschinimu** (1900–1977), který vypovídal před tribunálem jako expert a jeho konzultor. Rovněž **Focovi**, **Iginovi Giordanimu** (1894–1980), spoluzakladateli hnutí bylo nikoli oficiálně, ale diskrétně doporučeno, aby se od hnutí odpoutali.

Na začátku roku 1952 vydal církevní tribunál Svatého oficia opatření, na jehož základě měla Chiara opustit vedení hnutí. Jeho apoštolský vizitátor otec **Enrico Corrà** měl zároveň informovat biskupy o zákazu otevírání nových fokolárů na území jejich diecézí a o povinnosti dohlížet na aktivitu těch existujících. Tato opatření, platná „do dne, dokud nebude rozhodnuto jinak“, měla dopad na Chiařino zdraví. Bylo to pro ni období temné noci.

Chiara svůj stav popisuje takto: „... A přišla noc. Tak strašná, jak to může vědět jen ten, kdo ji zakusil. Odhala mi všechno: Boha Lásku, jak jsem ho poznala za ta léta, zdraví i duchovní život. Nedostávalo se mi zdraví tím nejdrsnějším způsobem a chyběl mi pokoj... V těch dnech jsem pochopila, že láska je všechno, že život je láska. Když mi chyběla láska, chyběl mi život. Jak to ví jen Bůh, přijala jsem uprostřed nevyslovitelných bolestí tuto temnotu, kde už nic nemělo cenu...“. Předčítala fokolarínkám z knihy „Výstup na horu Karmel“ od sv. Jana od Kříže a sama se v ní nacházela.

Život hnutí, jehož vedení se oficiálně ujala **Giosi Guella** (1923–1995) za trvalé diskrétní podpory Foca, šel dál. Chiara stojí v pozadí, ale nepřestává být duchovní inspirátorkou. Právě v tomto období dochází k důležitým událostem: v září 1953 se zaslíbila Bohu větší skupina fokolarínů a fokolarínek; Focův „chvalozpěv“ na panen-

ství vyslovený při této příležitosti vnukl Chiaře myšlenku, aby otevřela cestu do fokolárů i pro ženaté a vdané. V dubnu 1954 je vysvěcen na kněze první fokolarín: **Pasquale Foresi (Chiaretto)** (1929 až 2015). Chiara pracuje s otcem Tomasim na nové verzi pravidel fokolarínů, odrážející další vývoj hnutí.

Ještě předtím, v lednu 1953, se Chiara poprvé setkává s **Mons. Montinim, budoucím papežem Pavlem VI.**, který se stává důležitým „ochráncem“ hnutí. V květnu téhož roku dochází k prvnímu polooficiálnímu setkání fokolarínů s papežem Piem XII.; žádá je, aby se angažovali především v „rudých“ oblastech Itálie, jako je provincie Emilia Romagna. V létě 1954 na mariapoli v Dolomitech se Chiara setkává se slovenským tajně vysvěceným **biskupem Pavlem Hnilicou** (1921–2006), a tím se rodí myšlenka vstupu hnutí do země za „železnou oponou“. To všechno byly paprsky světla pronikající do nejistoty, zda církev řekne své „ano“. Hnutí se však bez ohledu na to a přes různé restriktce dál šíří v Itálii i v některých okolních zemích.

Chiařina temná noc ale pokračuje. Fokolarínka **Eli Folonari** (1926–2018), její nejbližší spolupracovnice, popisuje jeden její hluboký prožitek z té doby: „Chiara cítila, jako by jí ďábel říkal, že si vytvořila fiktivní svět, který neexistuje: Bůh Láska, láska k bratrům, vzájemná láska – to všechno že je jen její vzdušný zámek, protože skutečnost je jiná a život je jiný. Když prožívala tyto pocity, spatřila Chiara vedle sebe Natálii, další fokolarínku, která pro ni s láskou něco připravovala. Řekla si ve svém srdci: ‚Jak bych mohla nemilovat Natálii!‘ A to byl pro ni rozhodující okamžik, kdy ďábelské pokušení zmizelo.“

Ačkoli byla Chiara fenomenálním komunikátorem, o svých zkouškách a bolestech téměř nehovořila, protože je vnímala jako tajemství, které očisťuje duši a činí ji plodnou, aby ti, kdo ji následují, dorůstali do Kristovy podoby (srov. Gal 4,19). Cesta k plnému uznání a schválení Hnutí fokolárů měla být ještě dlouhá...

Jiří Kratochvíl

Použitá literatura:

- Maurizio Gentilini, *Chiara Lubich, la vita dell'unità trastoria e profetia*, Città Nuova, Roma 2019.
- Chiara Lubichová, *Výkřik*, Nové město, Praha 2001.

Chiara Luce v mém životě

Z Hnutí FOKOLÁRE
Život gen

V roce 2011 jsme měli s rodinou možnost se podívat do Chiarařina rodného Sasella. Velkým darem pro mne bylo být u jejího hrobu. Mé srdce bylo plné radosti a vděčnosti za to, že jsem se tam mohla pomodlit a Chiaře odevzdat.

Rok poté mi Bůh dal další milost, když jsem se na setkání mládeže mohla osobně pozdravit s maminkou Chiary Badano. Badanovi měli krásné svědectví, které se stalo jednou z inspirací k založení společenství Vstaň a chod' sdružujícím mladé lidi s fyzickým handicapem. Učí nás jít životem s Bohem, hledat své životní povolání a naplňovat ho. Já jsem se stejně jako Chiara Luce rozhodla odevzdat svůj život Bohu a toto svoje povolání se snažím žít i v tomto společenství. Sama fyzicky nemohu téměř nic, ale vnímám, že mi Bůh dal křídla pro můj život. Moje srdce je plné touhy žít svůj život pro Boha a s Bohem.

V roce 2014 jsem úspěšně zakončila studium na gymnáziu maturitou s vyznamenáním. I díky veliké přimluvě Chiary Badano. Spousta lidí se mě potom ptala, proč nestuduji na vysoké škole, proč nepracuji... Bylo hodně těžké na tyto otázky s láskou odpovídat. Můj těžký fyzický handicap mi neumožňuje dál studovat. Přijala jsem to jako příležitost naučit se více vnímat život z perspektivy věčnosti. „Život máš jen jeden, prožij ho dobře!“ říkala Chiara Luce. Ráda říkám, že studuji ve „škole života s Duchem Svatým“ a „hlavní náplní mé práce“ je uskutečňovat slova modlitby Otče náš: „Přijď království Tvé“ do mého srdce a skrze mě do srdcí všech, se kterými se setkám.

Magdalena Demlová

Foto: V. Horník

**Letos by Chiara Luce oslavila své padesáté narozeniny. Tato blahosla-
vená italská gen je příkladem pro
mnoho lidí, zvláště mladých. Rádi
bychom si ji přiblížili skrze to, jak
ovlivnila život Magdaleny Demlové
z Pardubic.**

Mám od narození pohybový a zrakový handicap. Na jedno oko téměř nevidím a pohybově potřebuji stálou pomoc druhého člověka. Trápí mě velké křeče v nohou, a to i v noci.

Často jsem přemýšlela, co ode mne Bůh v životě chce, když stále potřebuji pomoc a sama ji nemohu nikomu nabídnout. V době, kdy jsem studovala na gymnáziu, jsem se cítila zcela nepochopená od spolužáků i učitelů. V té době jsem četla knížku o Chiaře Luce Badano

a začala jsem si uvědomovat, že máme mnoho společného a že mi Bůh skrze její život dává odpovědi na mé otázky. Chiara Luce se jednou maminky zeptala, jestli není od Boha nespravedlivé, že je tak mladá a už nebude chodit. Maminčina odpověď byla pro mne velkou výzvou: „Když ti Bůh vzal nohy, dá ti křídla.“ Poznala jsem, že právě díky mému handicapu mohu být velmi blízko Bohu. Uvědomila jsem si, jak Chiara Luce dokázala přijmout svou životní situaci a přitom být stále světlem pro ostatní. Dodalo mi to odvahu žít ve třídě se spolužáky i s třídní učitelkou a snažit se je mít ráda. Nemohu říct, že se mi to vždy dařilo, jejich odmítavý postoj mi často sebral odvahu, ale věděla jsem, že mohu Chiaru Luce znovu prosit o pomoc a sílu.

Foto: Servizio Informazioni Focolari

CENA CHIARY LUCE BADANO

Nadace Chiary Luce Badano každoročně uděluje **ocenění pro mladé lidi ve věku 10 až 35 let**, kteří chtějí svědčit svým vlastním talentem o tom, jak je inspiroval životní příběh Chiary Luce.

Mohou se vyjádřit **hudebně, výtvarně, literárně** či **dramaticky** a zkontaktovat se s nadací přes internetové stránky **www.chiarabadano.org**.

„Much in one“

Z Hnutí FOKOLÁRE

S omluvou za anglický titulek, inspirovaný reklamou na některých výrobcích, nabízíme mozaiku vzpomínek na Štěpána Filčíka; on byl skutečně jeden člověk („one“) s mnohostrannou působností („much“). Velkoryse dával v různých oblastech k dispozici své talenty a stal se neodmyslitelným spoluaktérem mnohých aktivit Hnutí fokoláre i mimo něj. Nepovažoval se v poslední fázi svého života za člověka věřícího, ale hodnoty získané díky víře a mnohaletému životu ve společenství v něm zůstaly a přinášely plody až do konce. Nechceme ho nikterak glorifikovat, protože víme, že měl i své „mouchy“, ale prostě mu poděkovat, jak se sluší a patří.

Štěpán Filčík, na stránkách Nového města známý též pod pseudonymem Tomáš Pavel, se narodil v květnu 1954 v Praze. Vystudoval režii a dramaturgii loutkového divadla na DAMU, pak pracoval v hudebním oddělení Městské knihovny v Praze, odkud si ho po roce 1989 pan kardinál Vlk vyžádal, aby pracoval v křesťanském vysílání ČT, kde byl až do doby, než nastoupil do servisní organizace pro amatérské umělecké aktivity NIPOS.

Své hudební talenty dával do služeb letních dětských táborů Centra tvořivé dramatiky, kde desetiletí dělal vedoucího. Pro účely Hnutí fokoláre otextoval mnoho písní hudebních skupin Gen Rosso a Gen Verde a sám jich i mnoho složil. Byl spoluzakladatelem české verze Nového města a dlouholetým členem redakční rady, spoluorganizátorem iniciativy Zlatá Praha v jejích začátcích, členem týmu konferencí Člověk a média a další.

S manželkou Helenou mají pět již dospělých dětí. Zemřel 11. listopadu 2021 na covid.

balem. Katedrála byla plná a my měli hlavní vysílací čas na Nový rok 1998. Přenos trval hodinu a půl, což byla délka nevídaná, a sledovanost byla vysoká.

Po přenosu se Štěpán usmíval pod fousy a řekl, že to nebylo úplně špatné a mně došlo, že to byl skutečně mimořádný „spektákl“. Díky Štěpánovi jsem ho prožila ve velkém klidu.

Daniela Brůhová

NOVÉ MĚSTO

Nastavoval zrcadlo

Uměl člověka potrápit, aby ho dovedl k přemýšlení. Někdy se při své cholerické povaze, na kterou včas upozorňoval, rozcílil. V žádném případě mu ale nechyběl humor. Trpělivě vysvětloval a nastavoval zrcadlo, když jsme třeba kvůli času měli sklon nechat projít článek, který nebyl z profesního hlediska úplně ten pravý. Ocenil každou snahu přiznat si, že nemusím mít ve všem pravdu. A uměl i náležitě bratrsky pochválit.

Marie Koukolová

Zkušenější poradce

Já o dost mladší, on mnohem zkušenější, on znalý práce v médiích, já nováček.

Kolikrát mě upozorňoval, jak by měly příspěvky v časopise vypadat, co je z novinářského hlediska dobře, co by bylo lepší upravit. Někdy i drobnými zásahy, které navrhl, se články stávaly přehlednějšími, čtivějšími...

Kladl mi, nám všem z redakční rady, před oči směřování Nového města – tedy aby bylo nástrojem, který vede k jednotě a k univerzálnímu bratrství. A tak nám při různých příležitostech dával provokující otázky, které nám pomáhaly si to rovnat v hlavě: „Proč o této věci máme psát právě v Novém městě?“

Ludmila Šturmová

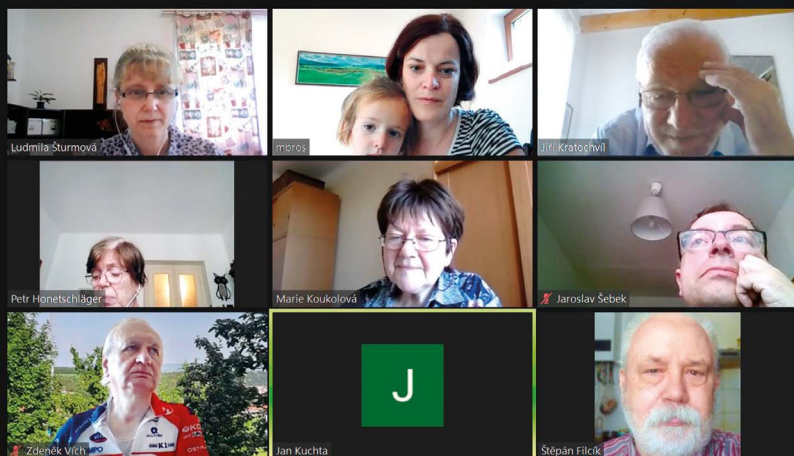

Foto: Magdalena Broschová

Redakční rada v říjnu 2001 – poslední, které se Štěpán zúčastnil.

ČESKÁ TELEVIZE

Pracovala jsem v Českém rozhlase v Redakci náboženského života a Štěpán mě oslovil s nabídkou spolupráce s Českou televizí. Neváhala jsem ani chvíli, říkala jsem si, že s ním to půjde. A šlo. Nejlepší kus, na který vzpomínám, byla spolupráce na přímém přenosu z katedrály svatého Víta k pětiletému výročí založení České republiky. Kdyby mi to nabídl dnes, se zkušenostmi, které mám,

nespala bych nejméně týden. Tenkrát jsem věřila, že Štěpán ví, co dělá. Měli jsme přípravné schůzky a mě uklidňoval jeho přístup a jasná představa.

Ten památný živý přenos nebyla bohoslužba, ale zamyšlení moderátorů a jejich hostů, mezi nimi i kardinála Miloslava Vlk a dalších osobností společenského a kulturního života. Doplněvala je vystoupení známých umělců. Moderovala jsem s duchovním starokatolické církve, biskupem Dušanem Hej-

Nespokojil se s jednoduchým tvrzením

Štěpána jsem vnímal jako člověka, s nímž mohu vést otevřenou diskusi na nejrůznější témata. Velmi rád jsem s ním trávil čas, protože jsme si vždycky moc pěkně popovídali o duchovním životě, ale i o odborných tématech práce v médiích. Dlouhé debaty jsme trávili i v rámci redakčních rad, což pro mě byla dobrá škola, kterou jsem pak využíval i ve své další mediální práci. Samozřejmě, že jsem ne vždy úplně porozuměl jeho nadsázce i projevům umělecké duše.

Ve vztahu ke Štěpánovi pro mě byla naprosto podstatná jeho nesamozřejmost tážení a hledání odpovědí, kdy se nespokojil s jednoduchým tvrzením, nad kterým se dále neuvažuje. Tím, že neustále chtěl vidět celý problém z různých úhlů pohledu mě, přiznám se, občas štal, ale současně jsem to pak později ocenil. Když teď o něčem diskutuji, často si na Štěpánův přístup vzpomenu.

Jaroslav Šebek

UMĚLECKÉ TALENTY VE SLUŽBĚ HNUTÍ FOKOLÁRE

Na mariapolích

Pamatuji si na Štěpánovu připravenost ke spolupráci na aktivitách Hnutí fokoláre a ochotu dát vždy velkodušně k dispozici své talenty, ať šlo o cokoli.

Když poprvé přijel na mariapoli, a zeptala jsem se ho, jestli by se mohl ujmout přípravy rekreačního programu, byl za to velmi rád. Nasadil všechny své schopnosti, zapojil další lidi a výsledek měl velký úspěch.

Teresa Cifaldi

U Filcíků
probíhá
mnohá
setkání
mláde-
že a pří-
pravy
různých
akcí.

Foto: archiv HF

Program pro Chiaru

Se Štěpánem nás pojilo nejen jeho jméno a moje příjmení (což nás častokrát rozesmálo při vzájemných telefonátech), ale především jakési stavovské souročenství. Měl rád moderní umění, říkal, že si musí čas od času poslechnout alespoň několik disonantních akordů. Inklinoval k hudbě (na jeho kontě je řada písní) a jako loutkář samozřejmě k výtvarnu.

Byl jsem svědkem jeho kreativity, když připravovali s manželkou Helenou loutkové představení pro Chiaru Lubichovou při její návštěvě Prahy v roce 2001. Jejich panelákový byt se tehdy proměnil v atelier, kde se vše vymýšlelo a vyrábělo. Výsledný tvar, představující historii Hnutí fokoláre v Čechách, byl jedinečný. Jeho originalita tehdy vyvedla z míry některé organizátory, kteří dokonce odmítli závěrečnou scénu, v níž Chiara Lubichová přilétá na pražské letiště. Její usmívající se tvář vykukovala z okrouhlého okénka makety letadla, papírová ručička, připevněná důmyslným kloubem k trupu letounu, se kývala ze strany na stranu v gestu zdravení. To

už bylo příliš. Bylo doporučeno nahradit tuto scénu přímými záběry z příletu Chiaru. Včlenit je však do programu znamenalo, při tehdejších technických možnostech, velké množství práce navíc. Štěpán tento zásah do již hotového díla přijal s nadhledem. Dokonce na této změně nacházel pozitiva.

Petr Štěpán

VE SLUŽBĚ MLÁDEŽI

Zachycení podstaty

Několik let jsem měla to štěstí, že jsem se Štěpánem a Helenou spolupracovala ve službě mládeži. Vzpomínám si na intenzivní momenty velkého nasazení. Současně to nebylo tíživé, protože Štěpán byl také velký humorista. Dokázal relativizovat komplikované situace a svou moudrostí, i coby umělec, zachytit podstatu. Měl velmi jasno, kam chtěl dojít, a to dávalo mladým jistotu. Byl jako otec, přítel a viděla jsem, že ho mladí lidé mají rádi a že se mu svěřují.

Bernadette Neissl

Otevřenost pro mladé lidi

Chodila jsem k Heleně a Štěpánovi domů na setkání mládeže. Velmi mě tehdy oslovovala otevřenost pro mladé lidi jich dvou jako manželského páru a opravdu rodinná atmosféra, s kterou jsem se u nich doma mohla setkávat.

Dita Bechyňová

Člověk a média

Upozorňoval na to, že jazyk, který členové Hnutí fokoláre používají, může být pro další lidi, kteří by se rádi zapojili, nesrozumitelný, protože neumíme jasně vyjádřit hlavní myšlenku...

Na jednom setkání
Zlatá Praha.

Foto: Markéta Jirů

Foto: archiv HF

Zkouška rekreačního
programu pro
Chiaru Lubichovou.

Štěpán Filcík složil řadu písní, zejména v době, kdy dělal vedoucího na letních pionýrských táborech.

Angažoval se při přípravách konferencí Člověk a média. V určitou chvíli jsme hledali pro konference prostory v centru Prahy. Jednou z možností bylo kulturní středisko americké ambasády. Zůstala mi dodnes v srdci situace, kdy jsme se tam šli poprvé domlouvat. Když se nás ptali, kdo vlastně jsme, tak se Štěpán ujal slova a mimořádně moudrým a srozumitelným způsobem představil, o co vlastně Hnutí jde, v čem se angažujeme, co je cílem našeho snažení.

Irena Sargánková

KŘÍŽEM KRÁŽEM

A jak se máš ty?

Můj táta dostal infarkt a na kardiocirurgii mu dělali trojnásobný bypass.

V Centru Mariapoli probíhalo v té době jedno setkání. Já jsem přijela v době oběda, šla jsem do jídelny, kde seděl Štěpán a říká: „Všichni se tě teď asi ptají, jak se má táta, ale já se chci zeptat, jak se máš ty?“

Magdalena Broschová

FamilyFest

Vysílám své RIP a vzpomínám... například, jak jsme v roce 1993 v jakési skautské zkušebně trénovali s kapelou na první FamilyFest, který byl pro mě dost určující v mém nadcházejícím životním údobí. Štěpán přijel zkontrolovat, jestli se to hudebně moc nezvrhne! Jsou to věci, které se člověku vybavují až zpětně. Bohu díky za Štěpánův život.

Michal Rataj

Vyřešit problém až do konce

Před časem jsem potřebovala radu ohledně počítačových programů na překlad, prepis textů i mluveného slova apod. Napadl mne Štěpán. Delší dobu jsme se neslyšeli, ale na druhém konci „drátu“ byl okamžitě člověk ochotný sdílet moji starost a udělat vše, co bylo v jeho silách. Přitom se dříve tímto problémem nezabýval. Vyhledal mi spoustu programových možností, trpělivě vysvětloval, jak to funguje, sám si to nastudoval a postupně informace doplňoval... Tato zkušenost se mi vryla do paměti jako model toho, jak si osvojit myšlenku,

starost toho druhého a jak s ní naložit.

Mária Langschová

Ochota naslouchat

Na Štěpánovi jsem si vždycky vážil jeho rozvahy, dobroty, ochoty naslouchat i poradit, a jeho smyslu pro humor.

Když jsem se dozvěděl o jeho odchodu, vybavily se mi právě tyto společné chvíle.

Nevím, co a jak se pak událo a proč se v jeho životě tolik změnilo, ale pro mě zůstaly v srdci tyhle chvíle, opravdu krásné chvíle.

Marek Deml

Zpíval a hrával na kytaru pro radost

Štěpán se oženil se sestřenicí mé ženy, a tak jsme se vídávali na společné chalupě v Jimramově, odkud pocházely maminky našich žen, i na našich častých společných oslavách, kde nám zpíval a hrával na kytaru. Také si rád hrával s našimi dětmi, dříve než měl svoje. Štěpán byl člověkem bytostně pravdivým k sobě i k druhým, který říkal vždycky to, co si myslel, což bohužel mívало někdy za následek různá nedorozumění i rány.

Se svojí ženou Helenou tvořili umělecky velice kreativní pár, který nás všechny řadu let obšťastňoval svými nápaditými inscenacemi.

Jindřich Synek

AHOJ ŠTĚPO!

Ty jsi nám ale dal! Takhle odejít a neříct ani: „Tak nashle!“ Ale asi to patří k tvému životnímu stylu. Ty jsi byl vždycky nekonformní, a často jsi nás překvapoval. A pak – sám jsi to vyjádřil velmi jasně, když jsi napsal v jedné písni: „Jestlipak někdo ví, co ho potká, jestlipak někdo ví, kde zítra budem, a kdopak z nás má moc, a kdopak z nás má moc, a kdopak z nás má moc nad osudem.“

Dost dlouho jsme kráčeli spolu na tvé cestě od nevíry k víře a potom zase k nevíře. Ale nikdy jsme nepřestali být přáteli. Vzpomínám, jak jsme se scházeli, když jsem přijížděl do Prahy na krátkou návštěvu z Kamerunu. A mohli jsme

hovořit o všem. Vlastně ty jsi spíš hovořil, já spíš naslouchal. A hovořili jsme o věcech bolestných i radostných, spíš závažných než banálních. Ne vždy jsme spolu souhlasili, ale vždy jsme se dokázali přimnout a ve vši odlišnosti si byli navzájem darem.

Velmi jsem si vážil tvého poctivého hledání. Také jsi to vyjádřil svým pseudonymem, Tomáš Pavel. Tomáš pochybující a Pavel neúnavně hledající. Také se mi na tobě líbilo to, že jsi rád dával lidem věci pravdivé a krásné ve smyslu co nejlepší. Strašně tě štvalo, když se věci uhlazovaly, aby odpovídaly určitým trendům a vzdalovaly se od toho, jak jsi je poznával. A za své přesvědčení jsi neváhal vytáhnout do boje. Myslel a choval jsi se vždy svobodně a nezá-

visle. Také ses rád zamýšlel nad smyslem věcí.

(...) A hledání smyslu má smysl.

(...) Štěpáne, já vím, ty ses moc nemodlil, ale dovoľoval jsi nám, abychom se modlili za tebe. A tak se chceme společně s těmi, kteří se modlí, obrátit na Otce nás všech a prosit za tebe, abys došel tam, kde již není smrti, ani žalu, ani nářku ani bolesti a kde, věřím, se jednou sejdem a budeme pokračovat v nedokončených rozhovorech a vyna- hradíme si, co jsme tu prostě nezvládli. Věřím, že ti, kteří se nemodlí, se připojí tichou vzpomínkou.“

*Z projevu přítele, fokolarína a kněze
Františka Slavíčka
při rozloučení 19. listopadu 2021*

JEDEME!

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

UŽ NĚJAKÝ ČAS VĚRKU S FANDOU TRÁPILO, ŽE STAŘÍ LIDÉ KOLEM NICH OBČAS NALÍTÍ NĚJAKÉ FIRMĚ NA PRODEJ HRNCŮ A NECHALI SE ZLÁKAT, ABY S NIMI JEŠLI NA VÝLET, KTERÝ ČASTO SKONČIL NÁKUPEM PŘEDRAŽENÉHO ZBOŽÍ. O TĚCH PODVODNÝCH AKCÍCH VZNIKL I DOKUMENTÁRNÍ FILM ŠMETDI, KTERÝ SPOLU VIDĚLI.

JÁ SE JICH PTALA, PROČ TAM NĚKTERÍ JEZDÍ I OPAKOVANĚ, A ONI MI ŘEKLI, ŽE PROTO, ŽE SE CÍTÍ SAMI, A ŽE TY VÝLETY JSOU ZADARMO.

HELE, A NEDALO BY SE NĚCO TAKOVÉHO UDĚLAT ZNOVU?

NO, A CO KDYBYCHOM OBEŠLI PODNIKATELE TADY U NÁS VE MĚSTĚ. TŘEBA BY NÁM NA NĚJAKÝ TEN VÝLET PŘÍSPĚLI. ZVLÁŠTĚ KDYŽ TEĎ VŠICHNI VIDĚLI TEN FILM...

PROŠÍM TĚ, KDO BY TO DNESKA PLATIL?

JAK ŘEKLI, TAK UDĚLALI. VĚRKA MĚLA ŠARM A ARGUMENTY A FANDA PŮSOBIL DŮVĚRYHODNĚ.

NOJO, ONI BYLI ZVYKLÍ NA TY PODNIKOVÝ ZÁJEZDY A AKCE ROH A TEĎ NIC TAKOVÉHO NEMAJÍ.

PO NĚJAKÉM ČASE MĚLI POTŘEBNOU ČÁSTKU, VYMYŠLENOU TRASU A AUTOBUS S ŘIDIČEM. NAHÁZELI DO SCHRÁNEK POZVÁNKY, VYVĚSILI LETÁČKY A DALI VĚDĚT MÍSTNÍMU KLUBU SENIORŮ.

A ABY NEJEŠLI SENIORI SAMI, VZALI S SEBOU I PÁR KAMARÁDŮ. JEDEN Z NICH, KTERÝ BYL NEPŘEHLEDNUTELNĚ OZDOBENÝ TETOVÁNÍM, NEBUDIL NEJDŘÍV U SENIORŮ DŮVĚRU.

JÁ SI TYHLE ŠAŠKY POČMÁRANÝ VOŠKLIVÍM, ALE TY SEŠ TAK MILET KLUK, ŽE TO BUDU MUSET NĚJAK PŘEHODNOTIT!

PANÍ VLASÁKOVÁ MÁ NA PŘEHODNOCOVÁNÍ SPOUSTU PŘÍLEŽITOSTÍ, PROTOŽE VÝLETY SE TEĎ KONAJÍ CELKEM ČASTO.

vánoční náladě prožíváme zbytek bohoslužby.

Ptáte se, jak to zvládám? Není to tak jednoduché, to chápete, ale Pán mi pomáhá. Myslím, že jsem pochopil, že není dobré okřikovat a napomínat. Snažím se, abych dobře sloužil mši svatou, neboť to je můj úkol a doufám, že vánoční poselství o pokoji přijde i do našeho hlučícího davu. Říkám si, že v Betlémě to tehdy pro Pannu Marii a svatého Josefa taky nebyla zas taková idylka...

Od určitých Vánoc mi pomáhá ještě jeden zážitek. Tady je:

Při půlnoční mši svaté ministrovala a četla čtení jedna maminka, která v našem kostele o pět let dříve přijala svatost křtu. Měli tehdy tři děti a toto byly Vánoce, kdy poprvé nebylo žádné z nich vážně nemocné, takže si mohla dovolit „maminkovský luxus“ – být na skutečné půlnoční. Jenže ouvej, byla to karlínská půlnoční. Se vším, co k tomu u nás, alespoň zatím patří – ale to už jsem psal.

A tak když jsme na konci bohoslužby s radostí zazpívali Narodil se Kristus Pán a sešli se v sakristii, milá maminka mi povídá: „Teda to je hrozné, jak ti lidi hlučeli, když jsem četla čtení. To mi teda vadilo, vůbec neposlouchali.“

Chápete, já jsem se jen usmíval, nejsem v Karlíně přece nováčkem a o půlnočních už něco vím...

Přece jen jsem byl ale překvapen. Paní totiž pokračovala: „Pak jsem si ale vzpomněla, že jsem asi před sedmi, osmi lety – to mi bylo tak patnáct – tu byla s holkama, ještě jako nepokřtěná, seděly jsme vzadu v lavici, vypily jsme během vaší mše flašku rumu a měly jsme děsnou legraci z toho, co tam říkáte a tak vůbec. Tak asi nemám moc právo se na ty dnešní lidi zlobit. Ale bez tak mi to vadilo.“

Ano, já jsem byl překvapen. Mile překvapen Božím milosrdenstvím a jeho působením mezi námi lidmi. I v situacích, kde bych to moc nečekal. Ostatně se říká, že prvním – a zřejmě nejkrásnějším – projevem Boží lásky je milosrdenství. A On chce to své milosrdenství do světa posílat i skrze nás.

Nově mě Pán povzbudil, abych se na všechny přítomné na půlnoční bohoslužbě a zvláště na „jednorozčáky“ díval jako na možné kandidáty nového vztahu k Bohu. Nakonec jeden takový příklad jsem měl právě před sebou. Co když mi někdo z těch neukázněných účastníků půlnoční mše za nějakou chvíli zazvoní na faře, že by se nechal rád pokřtít?

P. Miroslav Cúth

Ilustrační foto: M. Kilbergrová

Půlnoční a milosrdenství

(ZA)MYŠLENKA

Kdo by se netěšil na půlnoční. Skutečnou či prostřednictvím televize, rádia nebo jen tu ve vzpomínkách. Věřte nevěřte, v poslední době velkým pokusem proti tomuto „těšení se“ je fakt, že jsem už nějaký rok farářem v Praze-Karlíně.

Tento velký a krásný kostel nebývá zaplněn tak často. Ale při půlnoční vždy. A tady začíná ten háček – zdroj mého pokušení: kostel sice úplně plný bývá,

ale značná část přítomných různého věku i etnických skupin se na účast na bohoslužbě připraví douškem něčeho ostřejšího a případně si vezme i něco do zásoby – co kdyby je přepadl chlad. A tak průběh této vánoční bohoslužby bývá velmi dobrodružný. Alespoň její první část. Hukot „jako na Václaváku“, flašky, někdy i chuť si zakouřit. Do druhé poloviny naštěstí zůstávají jen vytrvalci. S nimi už v klidu a opravdu ve

Malovaná křížovka

Pokud tento typ křížovky luštíte poprvé, přinášíme vám několik tipů, jak hlavolam vyplňovat:

- Každé číslo v legendě určuje počet za sebou následujících vybarvených čtverečků.
- Mezi jednotlivými čísly je vždy minimálně jeden prázdný čtvereček.
- Čísla v legendě jsou uspořádána ve správném pořadí.
- Doporučujeme začít od největších čísel a zjistit, kam by vybarvená řada čtverečků zasahovala, kdyby začínala hned z jednoho okraje a pak z druhého. Čtverečky, na kterých se obě varianty shodují, vybarvěte.
- Potom porovnejte zjištěné údaje v řádcích a sloupcích a možná zjistíte, že některá políčka určitě zůstanou prázdná. Můžete si je označit tečkou.

kdyby začínala hned z jedného okraje a pak z druhého. Čtverečky, na kterých se obě varianty shodují, vybarvěte.

- Potom porovnejte zjištěné údaje v řádcích a sloupcích a možná zjistíte, že některá políčka určitě zůstanou prázdná. Můžete si je označit tečkou.

Walter Kostner

Podzimní konference Člověk a média, konaná 10. listopadu 2021, hostila tři zajímavé hosty - Noru Fridrichovou (novinářku ČT), Josefa Šlerku (analytika dat sociálních sítí) a blogera Karla Patáka. Hosté se zamýšleli nad tím, komu věříme a proč a jak můžeme ověřovat důvěryhodnost informací z médií. Večerem provázel David Smoljak.

Je církev stále se reformující? Otázka, která vyvstává se započatým synodálním procesem, se stala tématem setkání Zlaté Prahy 28. listopadu 2021. Hosty byli docent Jaroslav Šebek a profesor Tomáš Petráček. Záznam je ke zhlédnutí na YouTube kanálu Hnutí fokoláře ČR.